

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie

ПЕДАГОГІКА

Збірник наукових праць

Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції
науковців, аспірантів та студентів
«Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи
та соціального забезпечення»
(16 травня 2024 р.)

Луцьк 2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 9 від 29 квітня 2024 року)*

Редакційна колегія:

Антонюк В. З. – кандидат педагогічних наук, доцент Волинського національного університету імені Лесі Українки (*головний редактор*);

Чернета С. Ю. – доктор педагогічних наук, проф Волинського національного університету імені Лесі Українки (*заступник головного редактора*);

Лякішева А. В. – доктор педагогічних наук, професор Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Mirowska Mariola – dr, prof. UJD – Kierownik Katedry Polityki Społecznej, Pracy Socjalnej i Turystyki Uniwersytetu im. J. Długosza w Częstochowie (UJD);

Корпач Н. І. – кандидат педагогічних наук, доцент Волинського національного університету імені Лесі Українки (*відповідальний секретар*).

Рецензенти:

Сидорук І. І. – доктор педагогічних наук, професор Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Мельник І. М. – кандидат педагогічних наук, доцент Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Наукові керівники студентських тез.

Педагогіка [Текст] : зб. наук. пр. : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції науковців, аспірантів та студентів «Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та соціального забезпечення» (16 травня 2024 р.) / за ред. В. З. Антонюка, С. Ю. Чернети та ін.. Луцьк, 2024. 176 с.

У збірнику вміщено наукові праці викладачів, аспірантів, студентів та практиків.

За зміст публікації та представлені результати дослідження відповідальність несуть автори.

УДК 37(082)

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2024

ЗМІСТ

Абрамчук Ангеліна	7
Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в Україні під час війни	
Александрович Володимир	10
Роль методологічних принципів у розвитку військово-професійної відповідальності військовослужбовців ЗСУ у процесі бойового злагодження	
Березюк Нійоля	13
Особливості та напрями соціально-психологічного супроводу в кризових ситуаціях	
Белкіна-Ковальчук Олена	15
Застосування таксономії Блума в освітньому процесі вищої школи	
Бугайова Анна	19
Профілактика агресивної поведінки дітей, що постраждали внаслідок воєнного конфлікту	
Будь Ангеліна	21
Соціально-педагогічна робота із профілактики насильства над дітьми ...	
Величко Ірина	
Соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.....	23
Возний Валентин	
Екопсихологічні засади допомоги населенню в умовах воєнного часу	25
Гаврилюк Роман	
Соціальна підтримка сімей, які пережили втрату члена родини внаслідок військових дій	28
Гадзінська Анастасія	
Роль посередництва соціального педагога у вирішенні конфліктних ситуацій серед учнів ЗЗСО	31
Герезун Ірина	
Соціальний захист населення у Рівненській територіальній громаді	33
Грачук Вадим	
Врегулювання конфліктів в освітньому середовищі ЗВО шляхом медіації	35
Дмитрук Валерія	
Основні форми влаштування дітей - сиріт та дітей, що залишилися без піклування батьків.....	39
Дорошук Тетяна	
Соціальний захист учасників бойових дій та членів їх сімей у Луцькій міській територіальній громаді	41
Житняківська Ірина	
Соціальна реінтеграція ветеранів, учасників бойових дій та членів їх сімей	43

Калаур Лідія	
Іміджування як стратегія і тактика під час формування у майбутніх соціальних працівників професійного іміджу	45
Кобиш Тетяна	
Місцеві цільові програми соціального захисту населення	48
Колосок Андрій	
Менеджмент та маркетинг у сфері освіти	51
Колосок Андрій	
Післядипломна освіта вчителів у Китаї: стан та перспективи	53
Колосок Андрій, Нестерук Юлія	
Організація надання соціальних послуг в умовах територіальної громади	55
Конончук Ольга	
Бібліотерапія як засіб профіліктики емоційного вигорання у медичних працівників	57
Корпач Надія	
Мобінг у трудовому колективі як соціальне явище	61
Коськін Олександр	
Формування гендерночутливого освітнього середовища в ЗВО	63
Коськін Руслан	
Деякі аспекти неформальної освіти підготовки сучасного фахівця	66
Куца Оксана	
Адаптація внутрішньо переміщених осіб в умовах воєнного стану	68
Лісовик Павліна	
Система соціального захисту малозабезпечених сімей в територіальній громаді	70
Ліщук Вікторія	
Особливості соціально-педагогічної роботи з внутрішньо переміщеними особами	72
Лов'ян Анастасія	
Соціальна реінтеграція: сутність та складові	75
Лойко Ангеліна	
Ведення випадку як центральна технологія соціального супроводу	77
Лях Віктор, Спірін Артем	
Соціальна підтримка сімей внутрішньо переміщених осіб у діяльності громадських організацій	79
Мазур Олена	
Материнство та дитинство як об'єкт соціального захисту в Україні	82
Мартинюк Тетяна, Петрович Ігор	
Діяльність груп підтримки та розвитку родин із дітьми під час війни: досвід Волині	84
Матвійчук Єлизавета	
Соціальна адаптація військовослужбовців в умовах воєнного стану	87

Матюк Юлія	
Профілактика булінгу в шкільному середовищі як соціально-педагогічна проблема	89
Мельничук Вероніка	
Соціальна активність студентів першокурсників	92
Мельничук Діана	
Центр життєстійкості – простір безбар'єрності та безпеки громадян	95
Новак Діана	
Соціальний захист безробітних у Волинській області	98
Новосад Олександра	
Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб у Луцькій міській територіальній громаді	100
Олійник Інна	
Особливості професійного вигорання фахівців із соціальної роботи під час війни	102
Оліфірук Валерія	
Роль науково-дослідницької діяльності у підготовці майбутніх фахівців із соціальної роботи	104
Онищук Яна	
Соціально-педагогічна адаптація студентів-першокурсників до умов ЗВО	108
Осадча Аліна, Paulina Guzowska	
Соціальна підтримка українських дітей-біженців у республіці Польща...	110
Остапівський Ігор, Остапівська Тетяна	
Сутність академічної доброчесності в Законі України «Про освіту»	113
Петрук Вікторія	
Особливості формування професійно-етичної культури фахівця соціальної роботи	114
Пожар Ангеліна	
Інформування як соціальна послуга	117
Прокоп'юк Наталія	
Досвід зарубіжних країн у сфері соціального захисту осіб з інвалідністю	120
Прокоф'єва Ольга	
Соціально-педагогічний супровід дітей із багатодітних сімей в закладі загальної середньої освіти	121
Разкевич Юлія	
Соціальна інтеграція внутрішньо переміщених осіб у територіальні громади.....	124
Редько Софія	
Нормативно-правові засади соціальної підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	127
Салова Лілія	
Військовослужбовці та їх сім'ї як об'єкт соціальної роботи ТЦК і СП ...	129

Семенюк Яна	
Сутність і зміст соціального захисту сімей з дітьми	131
Силивонюк Марія	
Соціальний захист пільговиків в умовах територіальної громади	133
Солдатенко Оксана	
Особливості соціально-психологічної адаптації дитини в прийомній сім'ї	135
Соловей Олександр	
Сутнісні характеристики самоорганізації викладача закладу вищої освіти	138
Ставицька Анастасія	
Соціально-психологічна адаптація внутрішньо переміщених осіб	141
Стельмашук Андрій	
Формування готовності у здобувачів вищої освіти до усвідомленого батьківства	143
Степаненко Вікторія	
Інноваційна сутність видів і форм діяльності вчителів музичного мистецтва	145
Сушик Наталія, Члек Дарина	
Сутність, ознаки, види суїцидальної поведінки підлітків	147
Телебей Вікторія	
Особи з інвалідністю як об'єкт соціального захисту	151
Хоронжук Олег	
Військово-фізична підготовка та її вплив на готовність до самовизначення	154
Чернета Світлана, Батюк Антон	
Професійна мотивація в системі підготовки фахівців	156
Чикун Іван	
Особливості призначення і виплати державної соціальної допомоги особам з інвалідністю в умовах воєнного стану	158
Чос Людмила	
Теоретичні підходи щодо вивчення соціального захисту населення	162
Шапка Ілона	
Сутність, види соціальної допомоги сім'ям з дітьми	164
Швайко Софія	
Соціальна допомога як обов'язкова складова системи соціального захисту населення	166
Шишолік Дарина	
Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	168
Шозда Дарина	
Соціально-педагогічна підтримка дітей під час війни	170

частини давалася інструкція: «Опишіть, якими Ви хотіли б бачити соціального працівника?» До другої частини – передбачалася інструкція: «Опишіть, збірний образ соціального працівника, які ведуть до знецінення його діяльності та авторитету?» Обробка результатів проводилася за допомогою контент-аналізу, суть якого полягала у виділенні в тексті міні-твору основних смислових одиниць, рис та властивостей на які варто зробити акцент під час іміджування.

У підсумку відзначимо, що система методів експериментального дослідження (спостереження, анкетування, тестування, бесіди, педагогічне моделювання, аналіз професійної діяльності соціальних працівників) визначалася релевантно завданням та цілям іміджування, що дозволило виявити соціально-психологічні та психолого-педагогічні аспекти, що впливають на формування позитивного професійного іміджу соціального працівника, та виявити шляхи його формування у студентів спеціальності 231 Соціальна робота у процесі навчання у ЗВО.

Джерела та література

1. Кирилюк О. В., Тимошенко Н. Є. Формування професійного іміджу майбутнього соціального працівника. *Розвиток професійних компетентностей державних службовців: комунікативний аспект* : тези міжнар. наук.-практ. конф., (м. Київ, 3–4 листопада 2016 р.) / за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, В. М. Сороко, Л. А. Гаєвської. К. : НАДУ, 2016. С. 240–243.
2. Сорока О. В. Особливості формування професійного іміджу майбутніх соціальних працівників. *Problemy nowoczesnej edukacji. Formy I metody pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* / Pod redakcją Edyty Sadowskiej, Mateusza Dasala. Czestochowa. 2016. Tom VI. pp. 91–95.
3. Сущенко Л. О. Діловий імідж менеджера закладу освіти : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальностей «Дошкільна освіта», «Початкова освіта» освітньо-професійних програм «Дошкільна освіта», «Початкова освіта». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 155 с.
4. Kalaur S., Soroka O. Theoretical and methodological principles of the formation of professional culture and professional image among educators by means of the acmeological approach in war conditions. *Social Work and Education*. 2023. Vol. 10. № 1. pp. 99–110.

Тетяна Кобиш – студентка факультету педагогічної освіти та соціальної роботи, кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи Волинського національного університету імені Лесі Українки

Науковий керівник – кандидат економічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи Волинського національного університету імені Лесі Українки **Колосок Андрій**

МІСЦЕВІ ЦІЛЬОВІ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Соціальний захист населення є одним із ключових елементів соціальної держави, яка прагне забезпечити гідний рівень життя для всіх своїх громадян. Місцеві цільові програми соціального захисту є важливим інструментом,

спрямованим на розв'язання конкретних проблем громадянина та їх комплексного вирішення на рівні місцевої громади. Ці програми мають на меті підвищення якості життя громади, зменшення соціальної нерівності та забезпечення доступу до соціальних послуг всіх груп населення.

Дослідженням проблем соціального захисту громадян займалися: Белова І. М. [1], Колосок А. М. [3], Семенишена Н. В. [1], Хожило І. І. [4] та інші.

Так Белова І. М. і Семенишена Н. В. відмітили важливість соціального захисту населення для соціальної безпеки держави: «Соціальне забезпечення завжди займало одне з ключових місць в житті держави і суспільства. Воно безпосередньо залежить від розвитку економіки і тісно пов'язане з політикою і соціальним благополуччям населення. Від стану соціальної сфери, ефективності проведеної державою політики у сфері соціальної підтримки громадян залежить стабільність суспільства, його стійкий розвиток, а в результаті його національна безпека» [1].

Хожило І. І. вказала, що «через існування правової ділеми та фінансового дефіциту як на рівні держави, так і на місцевому рівні, реалізація права населення на соціальний захист в повному обсязі на практиці виявляється дуже проблематичною. Виходом для розв'язання зазначеної проблеми є застосування програмного та проєктного підходу у публічно управлінській діяльності на основі інтеграції фінансових ресурсів державного та місцевого бюджетів, а також інвестицій міжнародних партнерів за рахунок грантів, благодійної допомоги тощо» [4].

Метою роботи є дослідження теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності місцевих цільових програм соціального захисту у Луцькій міській територіальній громаді.

Об'єктом дослідження - місцеві цільові програми соціального захисту населення у Луцькій міській територіальній громаді.

Предмет дослідження – зміст, форми і методи соціального захисту населення у місцевих цільових програмах.

Департамент соціальної та ветеранської політики Луцької міської ради протягом 2023 року забезпечував виконання заходів 7 місцевих цільових програм. Протягом року на виконання заходів щодо соціального захисту мешканців громади, в межах міських соціальних програм, профінансовано 54693,5 тис. грн.

Так, на виконання Програми соціального захисту населення профінансовано 34 796,9 тис. грн. Зокрема, в межах заходів цієї Програми виплачено:

- 18059,0 тис. грн – адресної грошової допомоги мешканцям громади, які опинились в складних життєвих обставинах, на лікування, подолання аварій та катастроф, вирішення соціально-побутових проблем;

- 1738,6 тис. грн - адресної грошової допомоги окремим категоріям населення, довгожителів, одноразової грошової допомоги з нагоди державних і релігійних свят;

- 1836,2 тис. грн – адресної грошової допомоги хворим громадянам пільгових категорій на придбання ліків;
- 4817,6 тис. грн – компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі;
- 1725,6 тис. грн - відшкодування коштів із надання пільг на послуги зв'язку, проїзду пільговим категоріям населення;
- 4280,0 тис. грн - надання адресної грошової допомоги на оплату житлово-комунальних послуг окремим категоріям громадян;
- 1073,4 тис. грн – спрямовано на підтримку діяльності громадських організацій;
- 492,9 тис. грн - забезпечення санаторно-курортними путівками ветеранів війни;
- 535,9 тис. грн - надання матеріальної допомоги на поховання деяких категорій осіб [2].

Однією з основних складових місцевих цільових програм соціального захисту є соціальна допомога та матеріальна підтримка осіб з низьким рівнем доходу, які опинилися у складних життєвих обставинах. Місцева соціальна підтримка може включати фінансову допомогу, житлові субсидії, безкоштовні обіди для дітей, компенсації витрат на медичні послуги тощо. Важливим аспектом цих програм є їх спрямованість на конкретні соціальні групи, такі як малозабезпечені сім'ї, інваліди, молодь та літні люди.

Крім того, місцеві цільові програми спрямовані на розвиток соціальної інфраструктури в громадах: будівництво та ремонт соціальних закладів, створення центрів надання соціальних послуг, організація та фінансування соціальних заходів для населення. Такі заходи сприяють зниженню соціальної напруги в громаді та створюють сприятливе середовище для взаємодії між населенням та соціальними службами.

Важливою частиною місцевих цільових програм є складова спрямована на підтримку осіб, які опинились у складних життєвих ситуаціях. Вона спрямована на інтеграцію осіб у суспільство, підтримку їхньої самостійності та самовизначення, включаючи соціальну реабілітацію, психологічну підтримку, професійну орієнтацію та навчання навичкам самостійного життя.

В сучасних умовах місцеві цільові програми соціального захисту населення стають все більш актуальними та необхідними. Вони забезпечують у громаді справедливість, рівність та підтримку кожного його члена, надаючи адресну матеріальну та соціальну підтримку. Розвиток місцевих цільових програм соціального захисту забезпечує соціальну стабільність держави та суспільства в цілому.

Джерела та література

1. Белова І. М., Семенишена Н. В. Суть, основні напрями та функції соціального захисту населення. Департамент соціальної та ветеранської політики Луцької міської ради офіційний сайт. URL : <http://www.social.lutsk.ua/>
2. Колосок А. М. Статистичний аналіз соціального захисту населення у територіальних громадах. *Вісник. Humanitas.* 2022. № 1. С. 152-158. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.1.22>

3. Хожило І. І. Стратегія державної безпеки та імператив соціального захисту населення в умовах війни: регіональний аспект. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 6. С. 105-109. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.6.16>

Андрій Колосок – кандидат економічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи Волинського національного університету імені Лесі Українки

МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СФЕРІ ОСВІТИ

Менеджмент та маркетинг у сфері освіти стали ключовими аспектами управління навчальними установами. Освітній менеджмент визначає стратегічні цілі та напрямки розвитку навчального закладу, в той час як маркетинг спрямований на залучення абітурієнтів, підвищення якості надання освітніх послуг та забезпечення їх конкурентоспроможності. Тому при підготовці магістрів спеціальності 11 Освітні, педагогічні науки освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні технології вкрай важливим є запровадження навчальної дисципліни Освітній менеджмент і маркетинг.

Дослідженням менеджменту та маркетингу в освіті були присвячені праці таких вчених як: Біланюк В. І. [1], Денежніков С. [2], Котик Л. І. [1], Савастєєва О. М. [3], Серга В. [2], Труба В. І. [3], Ящук Т. А. [4] та інші...

Зокрема Біланюк В. І. та Котик Л. І. досліджували освітній менеджмент в географії та відмітили, «що на фоні глобалізації економіки та освіти, динамічного функціонування науково-освітнього ринку, актуальним є впровадження освітнього менеджменту, який забезпечує конкурентоздатність, як окремих закладів освіти, зокрема, так і освітньої сфери, загалом» [1].

Савастєєва О. М. та Труба В. І. зазначили, «що вітчизняні заклади вищої освіти постійно стикаються з нестачею фінансових ресурсів внаслідок зменшення частки державного фінансування, зміни традиційних способів фінансування, тому перше місце в умовах сьогодення посідає ефективність і результативність управління наявними ресурсами» [3].

Ящук Т. А. зазначила: «Формування сучасної комплексної маркетингової інформаційної моделі закладу вищої освіти дозволяє застосувати її для вирішення цілого ряду завдань на ринку освітніх послуг і успішно конкурувати з іншими вузами. Її використання не тільки дозволить упорядкувати роботу освітнього закладу в сфері залучення абітурієнтів, а й сприятиме інтеграції маркетингових інформаційних систем, застосування яких дозволить оптимізувати ринкову стратегію навчального закладу» [4].

Денежніков С., Серга В. відмітили, що «Для грамотного позиціонування закладу вищої освіти на ринку освітніх послуг необхідно створення відповідної маркетингової інфраструктури, тобто окремого підрозділу, який буде займатися маркетинговим управлінням діяльністю університетів: маркетингові служби,

ДЛЯ ПОТОКА

Наукове видання

ПЕДАГОГІКА

Збірник наукових праць

Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції науковців,
аспірантів та студентів
«Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи
та соціального забезпечення»
(16 травня 2024 р.)

Друкується в авторській редакції

Обсяг 10,06 ум. друк. арк. (електронний варіант)